

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iudicii vniuersitatis Et Cleri Coloniensis, aduersus
calumnias Philippi Melanthonis, Martini Buceri,
Oldendorpij, & eorum asseclarum, defensio**

Billick, Eberhard

Parisiis, 1545

De remedio peccati originalis Ecclesiastica doctrina.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29474

Item nihil esse peccatum nisi voluntarium. Quæ omnia Philip-
 pus, tanta constantia ac si iam receptum sit, omnia illa esse
 originalia, & fomitis nomine significati. Verum sic fiet, vt *Orthodo-*
 qui dixerit fomitem esse nobis hæreditariè congenitum, *xix.*
 dixerit simul, nos tantis criminibus tota vita subiaccere.
 Quod tam remotum est à sacra scriptura, ab Ecclesiæ do-
 ctina, à vera theologia, à philosophia naturali, ab omni
 disciplina, deniq; & à totius naturæ humanæ sensu, vt cre-
 diderim alicunde ab inferis tale dogma in desperatos &
 torui aspectus homines dimanasse. Nec poterã mihi per-
 suadere hanc esse multorum sectariorum opinionem, sed
 Philippum arbitrabar (vt est in iudicando hebes, temera-
 rius & arrogans) solius eloquentiæ fiducia tam stolidè pro-
 nunciare, de rebus sibi non intellectis, donec eadè Bucerus
 Sophista defenderet, Philippo longe acutior. Sed de his
 postea, nunc tantum sententiam retulimus aduersariorum.

Quarto de miseria & temporali afflictione quandiu vini-
 tur nihil discrepat.

De remedio peccati originalis Ecclesiastica doctrina.

VNa totius Ecclesiæ Catholicæ de curatione morbi *Solus Chri-*
 illius originalis, quem volentes nolentes oēs incur- *stus qui*
 rimus, doctrina. Non potuisse homini lapsu mederi, nisi *est Adam*
 per unicum medicum & saluatorem nostrum dominum *secundus,*
 Iesum Christum, omnis peccati expertem. Siquidem ho- *prioris A-*
 mo iacebat circumseptus peccato præuaricationis, acce- *dæ pecca-*
 perat damnationem mortis æternæ, repugnantiam in se *tis diluit.*
 & extra se, vndique experiebatur. In quancunque verò
 formam se transformeret, non poterat eò euadere san-
 ctitatis, vt crimen illud purificaret: non eò potentia, vt
 mortem superaret: non eò moderationis & temperantiæ,
 vt lites posset cõponere æternas. Nec eò felicitatis, qua mi-
 serias temporales effugeret. Sed quantuncq; suis adnite-
 retur viribus, in deterius indies prolabebatur. Vnde condi-
 tor hominis deus, ne periret in æternum, quem ad similitu-
 dinem suam formauerat, quem serpens dolo per fœminã
 circumuenerat, nouum formauit Adam, qui veteris Adæ
 piacula expiaret, mortè sua morte interimeret, ac dånun
 omne lapsu prioris Adæ acceptum, tãdem restauraret. Hinc
 quem.

quemadmodum primus Adam prodijt de terra terrestris, sic secundus descendit de celo cœlestis: & factus est primus Adam in animam viuentem, Secundus in spiritum viuificantem.

Quatuor ergo casibus, quos gradatim recensui à primo in quartum totidem remediis consuluit.

Christi obedientiam Adæ expiansit.

Primò, Peccato inobedienciæ totius mali fonti, obedientiam filij sui opposuit, qui factus est ei obediens usque ad mortem, mortem autem crucis, ut obedientiam inobedienciæ deleteret, offensionem irati Dei tolleret, inimicitias in carne sua extinguis, atque ita nos deo rursus conciliaret. Ideo sicut prioris Adam generatio nos huic peccato reddidit obnoxios: ita regeneratio quæ est in sanguine & aqua, profuente è latere secūdi Adam, nos eodem liberauit, ut simus innocentes, immaculati, puri, innoxij, amabiles, & deo dilecti: non quidem uiribus seu efficientia nostra, sed ipsius regeneratione. Nulla enim neque carnalis neque spiritualis generatio uiribus nostris peragitur. Quos nos generant duo Adam, & congeniti peccati, & innocentia nostræ sunt auctores; vnus maculat, alter purgat: vnus inimicitiam Dei procurat, alter gratiam impetrat. Hinc Apostolus Roma. 5. Sicut per vnus hominis inobedienciam peccatores cõstituti sunt multi, sic per vnus obedientiam, iusti constituentur multi. Item ad Ephesios. 2. Vos qui eratis aliquando longè, facti estis propè in sanguine CHRISTI, Ipse enim est pax nostra, qui fecit utraque vnum & medium parietem maceris soluens, inimicitias in carne sua legem mandatorum decretis euacuans, ut duos condat in semetipso in vnum nouum hominem, faciens pacem, ut reconciliet ambos in vno corpore Deo. Itaque baptizati in Christo, quem in baptismo induimus, nõ sumus amplius obnoxij peccato prauaricationis & inobedienciæ primi Adam, non magis quàm Christus ipse, cui facti sumus concorporales, ut qui aliter crediderit, credat quoque se nõ esse in Christo, qui suos emundauit in sanguine suo: quamuis peccandi maneat procliuitas, quæ in Christo domino nunquam fuit.

Secundò, Damnationem mortis eterne, soluit per mortem innocentis filij, & mortem peccatoris, iusti morte sua perauit.

peravit Emundato enim peccato illo inobediētiæ, cui *Christi*
 mors aeterna debebatur, per obediētiā filij, non quam *mors mor-*
 liber, sed obediētiā vīq; ad mortem, ea ipsa innocentis *tem nostrā*
 morte, deleuit & chirographum diuini decreti latum de *absorbuit*
 morte aduersum nos, & ipsum tulit de medio, affigens il-
 lud cruci, & expolians principatus & potestates, traduxit
 confidenter palām triumphans illos in semetipso. Nam e-
 ripuit nos de potestate & tyrānide tenebrarum, de serui-
 tute eius qui habebat mortis imperium, in libertatem fi-
 liorum Dei, vt simus eius qui nos sub peccato venundatos
 redemit, & sibi asseruit. Hoc est illud quod ad Galat. 3. ait
 apostolus Christus nos redemit de maledicto legis, factus
 pro nobis maledictum. Et ad Roma. 8. Deus filium suum
 misit in similitudinē carnis peccati, & de peccato damna-
 uit peccatū in carne, hoc videlicet modo: Cum mors pecca-
 to debita perstrinxerit etiam innocentem, quem non pec-
 cato, sed carne vestitum reperit in similitudinem carnis
 peccati, cum maledictum illud cepit se extendere etiam
 in eum qui est benedictus, & in quo benedicentur omnes
 gentes, cum mortis damnatio & vitæ authorem inuasit, in
 quem mors non habuit imperium, cum sequit in obediē-
 tem illum, qui in primo Adam non peccauerat, dissoluta
 & eneruata est, ac frustrata lex mortis eternæ, lex maledi-
 ctionis, lex damnationis: Sic innocens datus pro nocente,
 redemit nocentem, qui nihil debebat, soluit pro debente,
 & quanto mors innocentis durior ac maior est morte no-
 centis, tanto Christus non iam compensauit sed superauit
 mortis debitum, nec pro vno tantum, sed pro omnibus sa-
 tisfecit, vt non sit homo amplius dānationi aut morti post
 baptismum subiectus, sed planē liber ab eius imperio, qui
 in mortem dominabatur, 2. Corin. 5. Eum qui non noue-
 rat peccatum, pro nobis peccatum fecit, hoc est, tradidit
 quasi reum peccati, vt nos efficeremur iustitia Dei in ip-
 so. Et iterum: Vnus pro omnibus mortuus est, ergo omnes
 mortui sunt, & pro omnibus mortuus est Christus. Quo
 dicto significat legi seu damnationi mortis satisfactum,
 & nos iam per Christum fecisse satis, quinetiam plusquam
 satis. Non poterat enim tantum exigere lex illa quantum
 est reditum.

Tertiò.

Concupiscentiam Tertio, Concupiscentiam spiritui rebellem (quæ præ-
Christus sente adhuc & durante in ea peccato illo præuaricationis
correxit ex propagine innato verè est peccatum, etiam si nihil ope-
ut proficiat retur, vi in paruulo, vbi hæret languida & impotens per
que ob- atatem, licet nondum appareat, secundum illud: Cor & con-
rat. cupiscentia humani cordis ab adolescentia prona sunt in
 malum) à peccato illo per baptismum purgavit: nec tantum
 ab eo, verumetiam ab omnibus antea perpetratis ipsam
 tamen concupiscendi naturam non abstulit, nimirum quod
 sic formatus erat homo, vt affectibus naturæ non careret,
 mitigauit tamen violentas eius vires in malum, ne valeat
 nocere nolentibus acquiescere. Relicta est igitur in ba-
 ptizato languida quidem, corrupta & praua, sed non tam
 praua, neque tam viciata quam erat ante baptismum, nec
 amplius quicquam omnino habeas veteris peccati. Ideo ait
 Apostolus: nihil ergo dånationis est his qui sunt in Chri-
 sto Iesu, qui non secundum carnem ambulant. Quod of-
 fendebat, quod iram merebatur sustulit, reliquum certe-
 mini relictum est, valétque vincitibus ad coronam, ma-
 lis & peruersis ad condemnationem. Propterea horta-
 tur nos Apostolus, vt spiritu ambulemus, & desideria car-
 nis non perficiamus. Vbi & opera carnis enumerat, quæ
 sunt fornicatio, immunditia, impudicitia, luxuria &c.

Hinc 1. Pet. 2. Charissimi obsecro vos tamquam aduenas
 & peregrinos, abstinete vos à carnalibus desideriis quæ mi-
 litant aduersus animam. Cui malo cum adiutorio Dei re-
 sistentes, possunt non solum in bono persistere, sed & de-
 sideria eius domare; nam qui animam saluauit à peccato,
 ait Chrysof. ipse est qui & carnem restituit, vt ductilis el-
 set & morigerata. Nec solum domare, verumetiam paulatim
 ac sensim minuere, donec tandem concupiscentiæ rebelli-
 onem profus interimant. Vnde Apostolus ad Galat. 5.
 Qui sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitiis
 & concupiscentiis. Hinc ad Ephesios, 4. & 2. Corinth. 4.
 Veterem hominem corrumpi testatur & interiorum qui
 secundum spiritum est renouari de die in diem.

Quarto, Miseras & calamitates externas fecit salutare
Christus in Baptismo, non abstulit. Quod bonis profuit ad humilia
penas tē- tionem & exercitia virtutum, conseruentque eos in timo-
 re &

10 &

re & obedientia Dei, malos autem ad poenitentiam addu-
cant. Atq; ita baptizatis proderit ad salutem eis exerceri
potius quam ab ipsis liberari. Proinde voluit ablato pra-
uaricationis peccato haec manere. Non quidem iam am-
plius in originalis peccati (quod solutum est) poenam, pro
quo Christus abunde satisfecit, sed ad patientiae nostrae co-
ronam. Quo fit vt calamitates quibus infideles plectun-
tur, iis Christiani dum viuunt in Christo proficiant,
quousque tempus adueniat remunerationis bonorum o-
perum, post singulorum peracta certamina, quando dice-
tur, iam non erit amplius, neque luctus, neque clamor,
neque vllus aestus quae priora trāsierunt, &c. Mortem au-
tem corporis, finem calamitatum in generali omnium re-
surrectione profigabit, dicente Apostolo: Nouissimē au-
tem omnium inimica destruetur mors: quod de corporis
morte dictum esse, vel inde constat, quod illic de corporis,
non animae resurrectione Apostolus agit.

Gradus isti tam remedij quam peccati originalis, si nō
sunt ex vtriusq; testamenti scripturis deprompti, repu-
dientur. Testatur autem scriptura, primum fuisse inobe-
dientiae peccatum, quod damnatio mortis aeternae statim
secuta est, deinde carnis concupiscentia cōtra mentem, ac
postremo hostilitas quoq; exterior. Nondum ablato pec-
cato fonte totius mali, non poterant etiam auferri quae ex
ipso proflyebant. Idcirco Christus ipsum peccatum prius
de integro abstulit, factus ppiciatio pro peccatis nostris,
vt non sit amplius propitiatio alia praeter ipsum pur-
gandis & reconciliandis nobis opus. Quo expiato, statim
damnationem mortis quae propter chirographum diuini
decreti ipsi debebatur conuulsit, ac dissipauit: nulla enim
erat resurrectionis & vitae spes chirographo extante. Pro-
inde mortem deglutiuit, primae Petri, 3. non quidem cor-
poris, sed animae mortem: nec temporalem sed aeternam,
vt non sit opus noua victoria mortem aeternam superare,
mortem vero corporis nostri, in aliud tempus distulit.
Concupiscentiam vero corruptam, quae sanati poterat,
ideo nō totam sicut priora illa abstulit, vt à peccato pur-
gata relinqueretur nobis ad certamen & victoriam, mi-
tigata tamen eius vi, ne intractabilis esset. Vnde peccati
mortis-

porales cō
uertit ad
profectū
& lucrū.

*Que chris-
tus destru-
xit et que
non.* mortisque destructor appellatur Christus, non autem le-
gitur, vel concupiscentiam, vel corporis naturam destru-
xisse: hoc enim reseruauit sibi in diem illum quando mor-
tale istud induet immortalitatem, corruptibile incorru-
ptionem, ignobile gloriam. Sed & miseras, calamitates,
que externas, & temporalem mortem non erat necesse au-
ferre militaturis in corpore. Quin expediebat in iis fide-
les ad tempus exerceri, quum diligentibus Deum omnia
cooperentur in bonum, iis, qui secundum propositum vo-
cati sunt sancti. Idcirco neque illas destruxit, sed effecit ut
essent meritoria & satisfactoria præcedentium peccato-
rum. Itaque non legitur suis hic pollicitus gaudia, aut im-
mortalitatem presentis vitæ, sed resurrectionem futuram,
Roma. 8. Si spiritus eius qui suscitauit Iesum à mortuis ha-
bitat in vobis, qui suscitauit Iesum à mortuis, viuificabit &
mortalia corpora vestra. Hinc pri. Corinth. 15. Nouissimè
autem omnium inimica destruetur mors. At vbi legitur,
inimicum omnium nouissimum destruetur peccatum? Nō
expectatur ergo vltior peccati aut mortis æternæ de-
structio, quæ iam facta est, sed corruptionis quæ in carne
est, per incorruptionem mutatio, & corporis mortalis re-
surrectio, quæ in fine mundi per Christum complebun-
tur. Percurre lector, vtrunque testamentum, obserua quæ
originali peccato, & malis eius curandis à deo præstituta
sunt, si non inuenias hæc graduum discrimina passim ex-
pressa, doctrinam Ecclesiæ licebit reprehendas.

*Quid aduersarij tradant de remedijs
peccati originalis.*

VEhementer disident aduersarij ab Ecclesiastico do-
gmate in consignandis peccati originalis remedijs.
Iam antea ostensum nobis est, quomodo discrepent in ip-
sius & pœnarum eius descriptione: hinc vero multo am-
plius ab Ecclesiæ doctrina recedunt.
Primò enim, quod Ecclesiastica doctrina habet peccatum o-
rigine, per originale in baptismo auferri, aduersarij negant: volunt enim pecca-
tum illud quantumdiu viuimus, in nobis viuere, verèque manere. Mul-
ta autem & grauiora peccata appellatione originalis complectun-
tur, quorum mansiōnem dicunt se experientia percipere: incredali-
tatem